

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΦΥΣΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Σάββατο 20 Μαρτίου 2021

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

Στις ημιτελείς προτάσεις *A1 – A4* να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη φράση η οποία τη συμπληρώνει σωστά.

- A1.** Σύμφωνα με την αρχή δράσης – αντίδρασης, η δύναμη που ασκεί ένα σώμα A σε ένα σώμα B:
- α.** είναι ίση με τη δύναμη που ασκεί το σώμα B στο σώμα A.
  - β.** είναι μεγαλύτερη κατά μέτρο από τη δύναμη που ασκεί το σώμα B στο σώμα A, εφόσον το σώμα B έχει μεγαλύτερη μάζα.
  - γ.** είναι ίσου μέτρου και αντίθετης φοράς με τη δύναμη που ασκεί το σώμα B στο σώμα A.
  - δ.** είναι μικρότερη κατά μέτρο από τη δύναμη που ασκεί το σώμα B στο σώμα A, εφόσον το σώμα B είναι ακίνητο.

Μονάδες 5

- A2.** Όταν ένα βιβλίο ισορροπεί σε ένα θρανίο τότε:
- α.** η ισορροπία είναι αποτέλεσμα του νόμου δράσης - αντίδρασης
  - β.** το θρανίο δεν ασκεί δύναμη στο βιβλίο.
  - γ.** η συνισταμένη των δυνάμεων που ασκούνται πάνω στο βιβλίο είναι μηδέν.
  - δ.** όλες οι δυνάμεις που ασκούνται πάνω του είναι επαφής.

Μονάδες 5

- A3.** Η ελεύθερη πτώση είναι:
- α.** ευθύγραμμη ομαλή κίνηση
  - β.** ευθύγραμμη ομαλά επιταχυνόμενη κίνηση χωρίς αρχική ταχύτητα
  - γ.** ευθύγραμμη ομαλά επιταχυνόμενη κίνηση με αρχική ταχύτητα

δ. ευθύγραμμη ομαλά επιβραδυνόμενη κίνηση.

Μονάδες 5

A4. Για σώμα μάζα m που ολισθαίνει σε μη λεία οριζόντια επιφάνεια, η τριβή ολίσθησης είναι ανεξάρτητη:

- α. της κάθετης δύναμης N
- β. του βάρους B του σώματος
- γ. του εμβαδού των τριβόμενων επιφανειών
- δ. της φύσης των επιφανειών που είναι σε επαφή.

Μονάδες 5

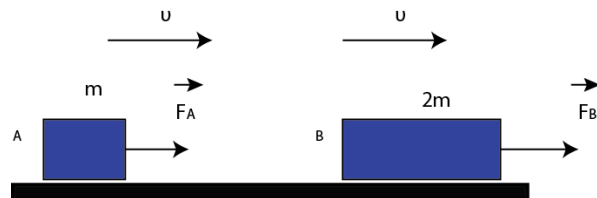
A5. Να γράψετε στο τετράδιό σας το γράμμα κάθε πρότασης και δίπλα σε κάθε γράμμα τη λέξη **Σωστό**, για τη σωστή πρόταση, και τη λέξη **Λάθος**, για τη λανθασμένη.

- α. Στην ελεύθερη πτώση ενός σώματος η μόνη δύναμη που επιδρά στο σώμα είναι το βάρος.
- β. Η τριβή ολίσθησης είναι μικρότερη της οριακής τριβής.
- γ. Οι δυνάμεις μεταξύ δύο μαγνητών είναι δυνάμεις από απόσταση.
- δ. Η μάζα ενός σώματος είναι σταθερή ενώ το βάρος του αλλάζει από τόπο σε τόπο.
- ε. Η στατική τριβή είναι μια δύναμη από απόσταση.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Β

B1. Στο διπλανό σχήμα φαίνονται δύο κιβώτια από ίδιο υλικό, το Α με μάζα m και το Β με μάζα $2m$. Τα κιβώτια κινούνται ευθύγραμμη ομαλά, με ταχύτητες ίδιου μέτρου, πάνω σε οριζόντιο δάπεδο με την επίδραση των δυνάμεων $\vec{F}_A$ και $\vec{F}_B$ αντίστοιχα. Ο συντελεστής τριβής μεταξύ δαπέδου και κιβωτίων είναι μ και η επιτάχυνση της βαρύτητας $\vec{g}$. Για τα μέτρα των δυνάμεων $\vec{F}_A$ και $\vec{F}_B$ θα ισχύει:

α. $F_B = 2F_A$

β. $F_A = 2F_B$

γ. $F_B = F_A$

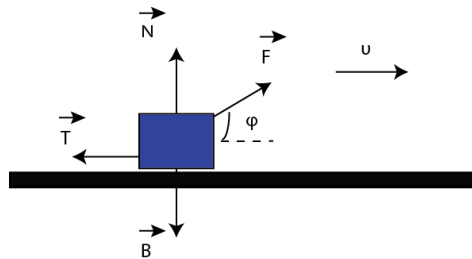
Να επιλέξετε την σωστή απάντηση.

Μονάδες 2

Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας.

Μονάδες 4

- B2.** Σώμα κινείται με σταθερή ταχύτητα υπό την επίδραση δύναμης F που σχηματίζει γωνία φ με το οριζόντιο επίπεδο. Ο συντελεστής τριβής ολίσθησης μεταξύ σώματος και οριζοντίου επιπέδου είναι:

α. $\mu = \frac{T}{B}$

β. $\mu = \frac{T}{F \cdot \eta \mu \varphi - B}$

γ. $\mu = \frac{T}{B - F \cdot \eta \mu \varphi}$

Να επιλέξετε την σωστή απάντηση.

Μονάδες 2

Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας.

Μονάδες 4

- B3.** Σώμα μάζας $m=10\text{kg}$ κινείται με σταθερή ταχύτητα σε οριζόντιο επίπεδο υπό την επίδραση σταθερής οριζόντιας δύναμης $F=50\text{N}$. Αν $g = 10\text{m/s}^2$, τότε ο συντελεστής τριβής ολίσθησης μεταξύ σώματος και οριζοντίου επιπέδου είναι:

α. $\mu = 0,1$

β. $\mu = 0,5$

γ. $\mu = 0,4$

Να επιλέξετε την σωστή απάντηση.

Μονάδες 2

Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας.

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ Γ

Από την κορυφή ενός ουρανοξύστη αφήνουμε να πέσει ελεύθερα ένα σώμα βάρους 50N. Μετά από χρόνο 10s φτάνει στο έδαφος. Θεωρίστε την αντίσταση του αέρα αμελητέα. Δίνεται $g = 10m/s^2$.

Γ1. Πως λέγεται η κίνηση που θα εκτελέσει το σώμα και πόση είναι η μάζα του;

Μονάδες 5

Γ2. Να υπολογίσετε το ύψος του ουρανοξύστη και να γίνει το διάγραμμα διαστήματος - χρόνου.

Μονάδες 6

Γ3. Να βρεθεί η ταχύτητα που θα έχει το σώμα όταν φτάσει στο έδαφος και να γίνει το διάγραμμα ταχύτητας - χρόνου.

Μονάδες 8

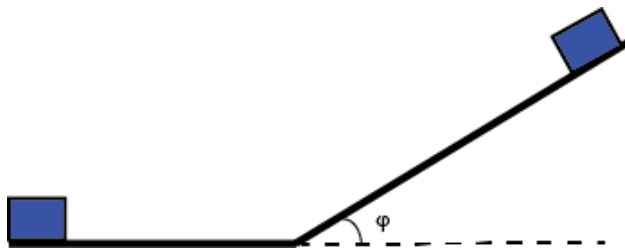
Τρία δευτερόλεπτα αφού αφήσαμε το πρώτο σώμα, αφήνουμε ένα δεύτερο σώμα από την κορυφή του ουρανοξύστη.

Γ4. Να υπολογίσετε την απόσταση που θα απέχει το δεύτερο σώμα από το έδαφος τη στιγμή που το πρώτο θα φτάσει στο έδαφος.

Μονάδες 6

ΘΕΜΑ Δ

Σώμα μάζας $m = 2kg$ αφήνεται να κατέβει από την κορυφή ενός κεκλιμένου επιπέδου γωνίας κλίσης $\varphi = 30^\circ$. Ο συντελεστής τριβής ολίσθησης μεταξύ του σώματος και του κεκλιμένου επιπέδου είναι $\mu_1 = \frac{\sqrt{3}}{10}$. Το μήκος του κεκλιμένου επιπέδου είναι $s_1 = 7m$. Φθάνοντας το σώμα στην βάση του κεκλιμένου επιπέδου συνεχίζει την κίνησή του σε οριζόντιο επίπεδο με το οποίο παρουσιάζει συντελεστή τριβής $\mu_2 = 0,5$. Να υπολογίσετε:

Δ1. Τη δύναμη της τριβής ολίσθησης στο κεκλιμένο επίπεδο.

Μονάδες 6

Δ2. Την ταχύτητα που θα έχει το σώμα φθάνοντας στη βάση του κεκλιμένου επιπέδου.

Μονάδες 7

Δ3. Την τριβή ολίσθησης στο οριζόντιο επίπεδο.

Μονάδες 5

Δ4. Το διάστημα που θα διανύσει το σώμα πάνω στο οριζόντιο επίπεδο μέχρι να σταματήσει.

Μονάδες 7

Δίνεται: $g = 10m / s^2$

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΘΕΜΑ Α

 Α1. γ

 Α2. γ

 Α3. β

 Α4. γ

Α5. α. Σ, β. Σ, γ. Σ, δ. Σ, ε. Λ

ΘΕΜΑ Β
B1. Επειδή η ταχύτητα είναι σταθερή θα ισχύει ότι:

$$\text{Για το κιβώτιο Α: } \Sigma F = 0 \Leftrightarrow F_A - T_A = 0 \Leftrightarrow F_A = T_A \Leftrightarrow F_A = \mu \cdot N_A \Leftrightarrow F_A = \mu \cdot m \cdot g \quad (1)$$

$$\text{Για το κιβώτιο Β: } \Sigma F = 0 \Leftrightarrow F_B - T_B = 0 \Leftrightarrow F_B = T_B \Leftrightarrow F_B = \mu \cdot N_B \Leftrightarrow F_A = \mu \cdot 2m \cdot g \quad (2)$$

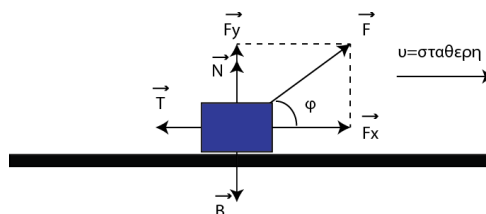
 Διαιρώντας κατά μέλη τις σχέσεις (1) και (2) προκύπτει ότι $F_B = 2F_A$

Σωστή είναι η α

B2. Το σώμα κινείται με σταθερή ταχύτητα, άρα στον άξονα x ισχύει:

$$\Sigma F_x = 0 \Leftrightarrow T = F \cdot \sigma\upsilon\nu\theta$$

$$\text{Στον άξονα y ισχύει: } \Sigma F_y = 0 \Leftrightarrow N + F \cdot \eta\mu\varphi = B \Leftrightarrow N = B - F \cdot \eta\mu\varphi$$

 Επίσης γνωρίζουμε ότι ισχύει: $T = \mu \cdot N$

$$\text{Άρα } T = \mu \cdot (B - F \cdot \eta\mu\varphi) \Leftrightarrow \mu = \frac{T}{B - F \cdot \eta\mu\varphi}$$

Σωστή είναι η γ.

B3. Το σώμα κινείται με σταθερή ταχύτητα, άρα στον άξονα x ισχύει ότι:

$$\Sigma F_x = 0 \Leftrightarrow F - T = 0 \Leftrightarrow F = T \quad (1)$$

Στον άξονα y ισχύει ότι: $\Sigma F_y = 0 \Leftrightarrow N - B = 0 \Leftrightarrow N = B \Leftrightarrow N = m \cdot g$

Επίσης ισχύει ότι: $T = \mu \cdot N \Leftrightarrow T = \mu \cdot m \cdot g \quad (2)$

Από τις σχέσεις (1) και (2) προκύπτει ότι: $F = \mu \cdot m \cdot g \Leftrightarrow \mu = \frac{F}{m \cdot g} \Leftrightarrow \mu = 0,5$

Σωστή είναι η β.

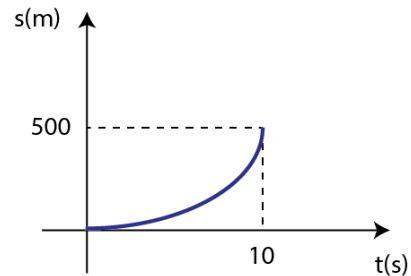
ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Το σώμα θα εκτελέσει ελεύθερη πτώση και η μάζα του είναι:

$$B = m \cdot g \Leftrightarrow m = \frac{B}{g} = \frac{50}{10} = 5 \text{ kg}$$

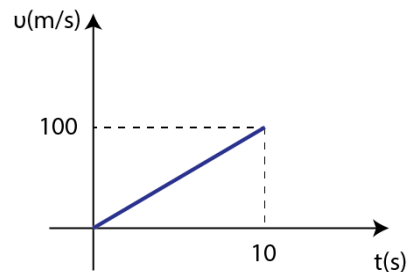
Γ2. Η απόσταση που θα διανύσει το σώμα μέχρι να φτάσει στο έδαφος θα είναι ίση με το ύψος h του ουρανοξύστη.

$$h = \frac{1}{2} \cdot g \cdot t^2 = \frac{1}{2} \cdot 10 \cdot 10^2 = 500 \text{ m}$$

Γ3. Η ταχύτητα με την οποία φτάνει στο έδαφος είναι:

$$v = g \cdot t \Leftrightarrow v = 100 \text{ m/s}$$

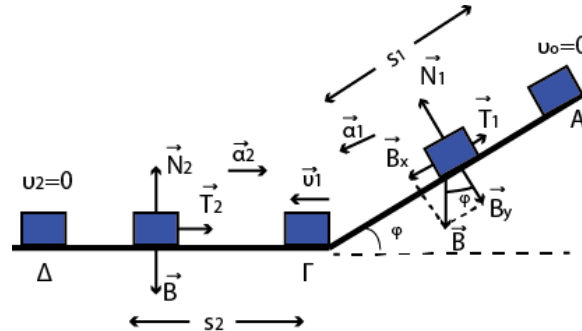

Γ4. Το δεύτερο σώμα το αφήσαμε από το ίδιο ύψος 3s αργότερα από το πρώτο. Οπότε όταν το πρώτο σώμα φτάσει στο έδαφος, το δεύτερο σώμα θα βρίσκεται στο $t_2 = 10 - 3 = 7 \text{ s}$ της κίνησής του. Μέχρι εκείνη τη στιγμή το δεύτερο σώμα θα έχει διανύσει κατακόρυφη απόσταση:

$$s_2 = \frac{1}{2} \cdot g \cdot t_2^2 = \frac{1}{2} \cdot 10 \cdot 7^2 = 245 \text{ m}$$

Άρα θα απέχει από το έδαφος απόσταση $d = h - s_2 = 500 - 245 \Leftrightarrow d = 255 \text{ m}$

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Στο κεκλιμένο επίπεδο η τριβή είναι:

$$\begin{aligned} \Sigma F_y = 0 &\Leftrightarrow N_1 - B_y = 0 \Leftrightarrow N_1 = B_y = m \cdot g \cdot \sigma\upsilon\nu\varphi \\ T_1 = \mu_1 \cdot N_1 &= \mu_1 \cdot m \cdot g \cdot \sigma\upsilon\nu\varphi \Leftrightarrow T_1 = 3N \end{aligned}$$

Δ2. Από τον 2^ο νόμο του Νεύτωνα στον άξονα x έχουμε:

$$\Sigma F_x = m \cdot \alpha_1 \Leftrightarrow m \cdot g \cdot \eta\mu\varphi - T_1 = m \cdot \alpha_1 \Leftrightarrow \alpha_1 = 3,5m / s^2$$

Η ζητούμενη ταχύτητα προκύπτει από το σύστημα:

$$\left. \begin{aligned} v_1 &= \alpha_1 \cdot t_1 \\ s_1 &= \frac{1}{2} \cdot \alpha_1 \cdot t_1^2 \end{aligned} \right\} \Leftrightarrow v_1 = \sqrt{2 \cdot \alpha_1 \cdot s_1} \Leftrightarrow v_1 = 7m / s$$

Δ3. Στο οριζόντιο επίπεδο ισχύει ότι:

$$\begin{aligned} \Sigma F_y = 0 &\Leftrightarrow N - B = 0 \Leftrightarrow N = B = m \cdot g \\ T_2 = \mu_2 \cdot N_2 &= \mu_2 \cdot m \cdot g = 10N \end{aligned}$$

Δ4. Κατά την επιβραδυνόμενη κίνηση του σώματος στο οριζόντιο επίπεδο ισχύει:

$$\Sigma F = m \cdot \alpha_2 \Leftrightarrow T = m \cdot \alpha_2 \Leftrightarrow \alpha_2 = 5m / s^2$$

Το σώμα μέχρι να ακινητοποιηθεί θα διανύσει διάστημα:

$$s_2 = \frac{v_1^2}{2\alpha_2} = 4,9m$$